

Závislost jako fenomén v mezioborovém kontextu

MgA. Jan Karhan

školitel doc. MgA. Josef Šafařík, Ph.D.

Nedávná rapidní změna způsobu jakým přijímáme digitální obsah s sebou přináší mnoho estetických i sociálních komplikací a zásadních společenských problémů.

Změnila se frekvence, povaha i podstata sdělení, kterým je dnes pozorovatel v prostředí digitálních médií vystaven na mnoha úrovních a skrze nejrůznější komunikační a zobrazovací platformy.

Cílem projektu je získat validní data týkající se informačních a zobrazovacích zařízení, a s nimi spojených uživatelských návyků, zasazená do sociálního a demografického kontextu, která poslouží jako podklad pro další designéřskou činnost ocitající se zde na pomezí designu a psychologie / sociologie.

Výsledkem rozhodně nemá být demonizace všech digitálních informačních sdělovacích platform a jejich restriktivní zákaz či zavržení – je spíše třeba poukázat na problematiku jejich nadužívání a nastítnit jiné, další možnosti jejich začlenění do našeho každodenního života.

objem online dat celosvětově (mld GB)		uživatelé internetu podle věku (2022)	
2010	2023	15-24	25 a více
2	147	75%	65%

nárůst využívání mobilních dat	objem fake news & clickbait
2022 – 2023	2022
~60%	>62%



sociální rizika

digitální obsah stále častěji zasahuje do fundamentálních dějů ve společnosti (*WHO)



psychologická rizika

přibývá psychosociálních komplikací a závažných poruch chování (*NÚDZ)



zdravotní rizika

nadužívání s sebou nese mnoho závažných komplikací fyziologické povahy (*WHO)



ekologická rizika

zvyšující se nároky na datový provoz vyžadují stále více prostředků (*MIT)

(IN)DEPENDENCE

člověk & digitální obsah

Záměrem projektu je design takového specifického rozhraní, které by uživateli pomohlo organizovat screen time dle jeho běžných návyků a zároveň odstraňovalo zásadní negativa.

Výzkumná část projektu probíhá ve spolupráci s HCI FEL ČVUT a s podporou grantu SGS23/193/OHK4/3T/15.

úspora sdílených dat

omezení nepřetržitě sdílených dat, narušení monetizačního řetězce zobrazování obsahu (functionality design)

omezení zdravotních rizik

přizusobení požadavkům cirkadiálního rytmu a zdravé fyziologie člověka (UI design)

dobrovolnost používání

přizusobení uživatelským návykům s terapeutickým vstupem do situace (UX design)

úspora energie a prostředků

maximální omezení zbytečné aktivity zařízení a následná úspora energie (UI / functionality design)